

Biblioteca Escolar i Promoció de la Lectura

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

CINQUENA EDICIÓ

Màster semipresencial organitzat per la UAB i la UB. El màster, coordinat per Teresa Colomer i Mònica Baró, és l'únic de caràcter oficial existent a l'Estat espanyol sobre aquest tema específic.

El màster es pot cursar en un any (60 crèdits ECTS) o dividit en dos o més cursos. Però cal matricular un mínim de 30 crèdits el primer any (o fer una sol.licitud per poder fer-ne menys)

CALENDARI GENERAL

El màster començarà el dia 26 de setembre de 2012 i acabarà el 28 de juny de 2013. Les sessions presencials es fan els dilluns i dimecres de les 17'30h a les 20'30.

El mòdul de pràctiques es farà al tercer trimestre, amb una estada de 100 hores en biblioteca escolar o biblioteca pública, segons s'estableixi. En els casos en què els alumnes ja tinguin formació o experiència en biblioteques, s'elaborarà un itinerari que contempli aquesta situació.

Mòduls	Període	Dies setmanals
Mòduls presencials i semipresencials	octubre abril	dilluns i dimecres
Pràctiques	maig juny	a convenir
Mòduls optatius virtuals	octubre abril segons l'opció escollida	virtuals

MÒDULS

Mòduls obligatoris (successius al llarg del curs):

- **Biblioteca escolar** (15 crèdits) Presencial a la UB del 3 d'octubre a gener (inclusiu). Professorat: Mònica Baró, Àlex Cosials i Teresa Mañà.
- **La lectura i la seva promoció** (10 crèdits) Semipresencial a la UB de febrer a abril (inclusiu) . Professorat: Brenda Bellorín, Teresa Colomer i Mireia Manresa.
- **Pràctiques de biblioteques i Treball fi de Màster** (15 crèdits) maig-juny. Equip de pràctiques: Teresa Mañà (coordinadora), Mònica Baró, Àlex Cosials i Mireia Manresa.

El mòdul de Biblioteca escolar inclou un **Programa cultural** amb visites a museus, assistència al teatre, itineraris literaris, lectura d'obres, etc. Professora: Cristina Aliagas.

Mòduls optatius 1:

Segons la formació prèvia de l'estudiant, s'haurà de cursar, o no, un dels mòduls següents:

- **Informació i documentació** (10 crèdits) Semipresencial a la UAB de febrer a abril (inclusiu)
Professorat: Pilar Cid, Remei Perpinyà.
- **Formació psicopedagògica** (10 crèdits) Virtual d'octubre a gener (inclusiu) Professorat: Marta Fuentes, Guillem Sala i Margarida Teixidor.

Mòduls optatius 2:

A triar, si és el cas, entre:

- * **Llibres infantils i juvenils actuals** (10 crèdits) Virtual de novembre a desembre + un monogràfic.
Professora: Teresa Colomer.
- * **De la literatura infantil a la cultura infantil** (10 crèdits) Virtual de novembre a desembre + un monogràfic.
Professores: Ana Díaz-Plaja i Margarida Prats.

Aquests dos mòduls optatius es complementen amb un curs monogràfic virtual a triar entre els següents:

1. **Proyectos de promoción de la lectura.**
Mª Beatriz Medina i José Urriola (Banco del Libro de Venezuela) Abril-maig.
2. **Trasmediación y adaptación en LIJ.**
Brenda Bellorín (UAB) Abril-maig.
3. **Ilustración y libros para niños.**
Teresa Duran i Jaume Duran (UB) 7 gener-8 març.
4. **La selección de libros infantiles y juveniles.**
Personal del Banco del Libro, La Fundación Germán Sánchez Ruipérez i la revista Faristol (ClijCat) Abril-maig.
5. **Valores sociales y libros para niños.**
Teresa Colomer (UAB) 7 gener-8 març.
6. **El patrimoni català: llibres d'ahir per a lectors d'avui.**
Teresa Mañà (UB) Abril-maig.
7. **La dinamización de la lectura en los centros escolares.**
Mireia Manresa i Lara Reyes (UAB) Abril-maig
8. **Documentarse en red: gestionar y compartir información electrónica.**
Inés Miret. Abril-maig.

(vegeu més avall una breu descripció de tots els cursos)

HORARIS I LLOC DE REALITZACIO DE LES CLASSES

El màster començarà el dia 26 de setembre de 2012 Les classes presencials seran de les 17'30h a les 20'30h.

Primer quadrimestre.

- dilluns i dimecres: **Biblioteca escolar** (a la Facultat de Biblioteconomia i Documentació UB. c/Melcior de Palau 140, al costat de l'estació de Sants) (presencial)
- mòdul optatiu virtual: **Formació psicopedagògica**
- mòdul optatiu virtual: **Llibres infantils i juvenils actuals** (vegeu el calendari dels monogràfics virtuals que complementen aquest curs)
- mòdul optatiu virtual: **De la lectura infantil a la cultura infantil** (vegeu el calendari dels monogràfics virtuals que complementen aquest curs)

Segon quadrimestre:

- dilluns: **La lectura i la seva promoció** (a la Facultat de Biblioteconomia i Documentació UB. c/ Melcior de Palau 140, al costat de l'estació de Sants) (semipresencial)
- * dimecres: **Informació i documentació** (a la Facultat de Ciències de la Informació. Campus de Bellaterra) (semipresencial)
- **Pràctiques** (al tercer trimestre) Es faran en biblioteques públiques i de centres d'ensenyament segons la disponibilitat dels alumnes i les institucions.

El curs té previstes conferències d'aula i virtuals. Conferències virtuals: Antonio Basanta (FGSR), Elisa Bonilla (Fundación SM Mèxic), Emilia Ferreiro (CINVESTAV Mèxic), Peter Hunt (Univ.Cardiff), Gabriel Janer Manila (Univ. Illes Balears), Ana Mª Machado (escriptora, Brasil), Alvaro Marchesi (OEI), Michèle Petit (Univ.Paris I)

DESCRIPCIÓ DELS MÒDULS

Mòduls obligatoris:

- **Biblioteca escolar (presencial)** La biblioteca en els centres educatius: concepte, funcions i objectius. Biblioteca i currículum en el context del projecte pedagògic del centre. Usuaris de la biblioteca. Evolució i situació actual de la biblioteca escolar. La gestió, planificació i avaluació de la biblioteca. Gestió del fons: avaluació, adquisició i organització dels materials. Organització dels serveis a la comunitat. Els programes formatius de la biblioteca escolar. Relacions entre la biblioteca escolar i el seu entorn.
- **La lectura i la seva promoció (semipresencial)** La lectura i el seu aprenentatge segons els avenços disciplinaris actuals. L'evolució de la història del llibre i la lectura; l'escolaritat obligatòria, el desenvolupament del mercat en les societats de la informació i el consum. La incidència en el desenvolupament lector a partir de l'ús de la biblioteca escolar. La inserció de la biblioteca escolar en els hàbits socials de lectura: la col.laboració entre escola, família i entorn social. El disseny d'accions de promoció lectora adequades al context i als objectius específics. Elaboració d'un Pla Lector de Centre (PLEC) o d'un Pla de Promoció de la Lectura.

Mòduls optatius:

- **Informació i documentació (semipresencial)** El món de la informació i el procés documental. Els processos de tractament tècnic dels recursos de la biblioteca: anàlisi formal i anàlisi de contingut. El programari de gestió utilitzat a les biblioteques escolars. Les tecnologies de la informació i la comunicació per a biblioteques escolars, en especial els sistemes de producció i consum dels productes culturals i dels mitjans de comunicació adreçats a infants i joves.
- **Llibres infantils i juvenils actuals (virtual)** Els llibres infantils i juvenils com a nou producte cultural de les societats alfabetitzades. La ficció narrativa actual: les formes artístiques, la il.lustració, el reflex i els valors de les societats occidentals. Els aprenentatges literaris que ofereixen als infants i el nivell de competència que requereixen.
- **De la lectura infantil a la cultura infantil (virtual)** La relació del patrimoni històric amb les opcions del present en el fons de biblioteca. L'anàlisi dels diversos gèneres literaris infantils des del punt de vista de l'educació literària. El reconeixement de varietats i alternatives (orals, textuals, digitals...) de transmissió de la literatura. La valoració dels elements no lingüístics dels llibres i documents informatius com a eines d'aprenentatges diversos.
- **Formació psicopedagògica (virtual)** Els contextos culturals i educatius. Estratègies de reconeixement i intervenció. El desenvolupament infantil i adolescent. Processos d'aprenentatge. Disseny de projectes curriculars. Criteris educatius de la diversitat.

Monogràfics (virtuals):

1. **Proyectos de promoción de lectura.** María Beatriz Medina i José Urriola. Conceptos claves y metodología para la elaboración de proyectos de promoción de lectura. (abril-maig)
2. **Trasmediación y adaptación en LIJ.** Brenda Bellorín. Relaciones entre la LIJ y otros medios: cine, televisión, video juegos, música, video y teatro. Estudio de casos de clásicos infantiles. Cómo los procesos de transmediación pueden suponer también cambios de audiencia. (abril-maig)

3. **Il·lustració y libros para niños.** Teresa Duran i Jaume Duran. El paso de la percepció visual a la recepció lectora, las posibles equivalencias entre la lectura textual , visual y audiovisual y la formació lectores competentes. (7 gener-8 març)
4. **La selecció de libros infantiles y juveniles.** (abril-maig)
5. **Valores sociales y libros para niños.** Teresa Colomer. Los límites de la literatura infantil y juvenil según el consenso social sobre valores educativos. El reflejo y la evolución de los valores propios de cada época. La relación entre calidad y mensaje educativo deliberados. Los mensajes cuestionados y los criterios de promoción. La ideología de los libros: elementos narrativos clave y formas de detección. Producción actual y valores subyacentes en las sociedades postindustriales y globalizadas. (7 gener-8 març)
6. **El patrimoni català: llibres d'ahir per a lectors d'avui.** Teresa Mañà. Llibres clàssics i moments clau de la història de la literatura infantil i juvenil catalana. Un coneixement imprescindible per a les biblioteques escolars.(abril-maig)
7. **La dinamización de la lectura en los centros escolares.** Mireia Manresa i Lara Reyes. Planificación de espacios de lectura literaria en la escuela que permitan un contacto constante entre los niños y los libros. Se presentarán diversos tipos de estrategias idóneas para la construcción de hábitos de lectura y la formación literaria de los alumnos. A partir de la programación de rutinas lectoras se tratarán contenidos como la selección de los libros en función de los lectores y las actividades propuestas, las diferentes maneras de compartir la lectura para conformar una comunidad de lectores y la implicación de las familias en la consolidación del hábito. Se planteará como un taller en el que se analizarán modelos de actividades y se diseñarán propuestas de actuación. (abril-maig)
8. **Documentarse en red: gestionar y compartir información electrónica.** Inés Miret. Dice Kevin Kelly (fundador de la revista *Wired*) que «la tecnología cambia la manera en que nuestro cerebro trabaja, así como leer y escribir cambian la manera en que nuestro cerebro procesa información. Con Internet mi pensamiento se ha vuelto más líquido. Es menos fijo, como lo puede ser el texto en un libro, y más fluido, como lo puede ser el texto en la *Wikipedia*. Mis opiniones cambian más. Mis intereses caen más y más rápido. [...] Y así y todo mi pensamiento es más activo, menos contemplativo.» Los agentes, las herramientas, los mecanismos y los textos de información y aprendizaje han cambiado con el cambio de soporte. La información ha dejado de ser de terceros (creada por otros, organizada y clasificada por otros, publicada por otros...) y se nos ofrecen numerosas herramientas para acceder, gestionar, crear en colaboración y compartir la información a medida de nuestras necesidades. En el curso se analizarán algunas lecturas que dan cuenta del impacto de estos cambios en la denominada alfabetización en información y se harán prácticas concretas con varias de estas herramientas (etiquetado social, alertas y suscripciones RSS, escritorios virtuales...). (abril-maig)

DEPARTAMENTS IMPLICATS EN LA DOCÈNCIA DEL MÀSTER

• De la UAB:

Departament de Didàctica de la Llengua, de la Literatura i de les Ciències Socials; Departament de Filologia Catalana (àrea de Biblioteconomia i Documentació); Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació; Departament de Sociologia; Departament de Pedagogia Aplicada (Unitat de Didàctica i Organització Curricular)

• De la UB:

Departament de Biblioteconomia i Documentació; Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura; Departament de Didàctica de l'Educació Visual i Plàstica.

* Altres

El Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya dispensa de fer mòduls de formació del Programa **Puntedu** si s'ha cursat o s'està cursant el Màster.

El professorat matriculat podrà acollir-se a la concessió d'ajuts individuals per participar en màsters 2012-2013.

Preinscripció:

Escola de Postgrau de la UAB:

www.uab.cat/postgrau

Contacte: gretel@uab.cat

Places limitades

Amb la col.laboració del Màster internacional a distància *Llibres i literatura infantil i juvenil* (UAB- Banco del Libro- Fundación Germán Sánchez Ruipérez- Fundación SM)

